

Margit LINDNER

Turkolog, kütüphaneci ve SinemaTürk derneğinin kurucu üyesi

“Niye biz de yapmayalım?”

Ben, Münih’te Türkoloji okudum. Mezun olduktan sonra Münih Şehir Kütüphanesinde Türkçe yayınlardan sorumluydum. Edebiyat ağırlıklı bir dernek olan, Dükkan Kulturladen’in üyesi oldum. Hem bu dernek hem de mesleğim yüzünden kültür sektöründe çalışan, Türk kültürüyle ilgilenen birçok insanla tanıştım. SinemaTürk’ün çekirdek ekibi onlardı. Onlardan iki önemli isim Thomas ve Erman.

1987 yılında Yunan Film Festivali düzenlenmişti. “Niye biz de yapmayalım” dedik. İlk toplantıda, kültür alanında çalışan ya da ilgi duyan, gerek Türk gerekse Alman pek çok kişi vardı. En az 20-25 kişiydik. İçimizde, alanında uzman kişiler vardı. Örneğin hukukçu arkadaşımız Angelika, 1988 yılında dernek kurduğumuzda tüm hukukî işlemlerimizi üstlendi. 1989 yılında Münih Şehir Kütüphanesi ile birlikte ilk festivali gerçekleştirdik.

“Yeni başlayanlardık.”

Bütün uzmanlığımıza rağmen yeni başlayanlardık. Mesela, broşür ve afiş için bir grafik tasarımcıya ihtiyacımız vardı. Türkiye’den, ucuza yapacak biri bulundu. İnternet hala olmadığı için öncesinde hiçbir tasarım görmedik. Afiş ve broşür bize basılmış olarak geldi. Üzerinde ayyıldızlar, bayraklar olan bu broşüre dernekte hemen isyan oldu. Kullanamadık. Çöpe attık. Kendimiz bir tasarım yapıp bir copyshop’ta hiç profesyonelce olmayan bir broşür ve afiş bastırdık.

Sonrasında, Filmstadt’a üye olduk ve Münih Belediyesinin Kültür Dairesi’nden düzenli olarak destek aldık. Münih Şehir Kütüphanesinin desteği ile birlikte çok önemli bir avantaj bu. Her sene elbette bir bütçe hazırlıyoruz, ama her yıl bu desteğin geleceğini bilmek bizi rahatlatıyor.

“Çok canlı bir dernektik.”

İlk yıllarda dernekte çalışan herkes çok motiveydi. Müthiş bir arkadaş grubuyduk. Çok tartıştık, çok kavga ettik. Her yıl yönetim kurulu değişti. Özellikle başkanlar, bir yılın ardından “artık yapmıyorum!” diyordu. Çünkü her festivalin ardından, müthiş eleştiri yağmuruna tutuluyorlardı. Çok sertti, çok tartışma çıkıyordu, ama çok sevdi birbirimizi. Çok canlı bir dernektik.

“Telefon, faks ve mektup... Hepsi bu!”

Şimdiki şartları düşünüyorum da, o filmleri nasıl bulduk, o festivalleri nasıl düzenledik diye marak ediyorum. Telefon, faks ve mektup... Hepsi bu! Birini bulmak, derdimizi anlatmak, filmi almak, çok zor bir işti. Filmler de 35 mm’lik bu arada... Goethe Institut ve konsolosluk bu konularda yardımcı oldular. Ama çoğu kargoyla gelirdi. Gümrük işleri, tek kelimeyle korkunçtu! Bazı kopyalar bile gümrükte kaldı, çıkaramadık.

Filmler altyazısızdı. Videodan izler, diyalogları çıkarır, çevirirdik. Bazıları diyalog dosyasıyla gelirdi. Çevirdiğimiz diyaloglar gösterim sırasında canlı olarak seslendi. Seyirciler kulaklık üzere dinledi, bizden birisi bir kulübe içinde diyalogları okudu. Genellikle Reyhan hem çeviri hem de seslenişi yaptı. Münih Uluslararası Film Festivali için de bunu yapıyordu.

“Hala gurur duyuyorum...”

1994 yılında kapsamlı bir Yılmaz Güney retrospektifini düzenledik. Bununla hala gurur duyuyorum, çünkü bazı filmlerinin 35 mm-lik kopyeleri ondan sonra bir daha hiç gösterememişti. Yani, öyle bir retrospektif hiç bir yerde bir daha mümkün olmamıştı.

1995 yılında, farklı bir oluşuma gittik. Seyhan Derin, derneğe yeni girmiş, film okulunda okuyan bir öğrenciydi. Organizasyonu profesyonelce Seyhan üstlensin dedik. Seyhan dört yıl boyunca çok iyi iş çıkardı. Çok güzel programlar yaptı.

Mesela, 1994'e kadar broşürümüzün konsepti hep aynıydı. İlk farklı konsept Seyhan zamanında yapıldı. Sonra programın da bir konsepti olmasına özen gösterildi. Yeni kuşak, Kadın filmleri, İstanbul filmleri gibi...

Karmaşık Yıllar

1999'da Seyhan Berlin'e taşınmış, bizi yalnız bırakmıştı. Dernekte, onun olduğu dört yıldan önce aktif olan kimse de bulunmuyordu. Bir sene ara verip, yeniden toparlanmaya çalışalım dedik.

2000 yılında, birkaç eski üye ve daha çok yeni üyelerle, yeni bir grup olduk ve festivali düzenlemeye devam ettik. Yine de bundan sonraki yıllarda dernek ölü gibiydi. Sadece beş altı kişiyle genel kurul yapabildik.

Eninde sonunda eski üyelerin hepsine "Derneğe sahip çıkın!" diye bir uyarı mektubu gönderdim. "Sizinle yaşatamazsak, bu dernek ölecek" dedim. Genel kurula pek çok eski üye geldi ve birkaçı, özellikle Ali Mercimek, yine dernek ve festival için sorumluluk üsteledi. O yıl (2006) farklı ve ses getirecek bir şey yapmaya karar verdik. Festivale konuk olarak Tarık Akan'ı çağırdık. Çok güzel bir festival oldu.

“Yeni bir oluşum başladı.”

Bu olaydan sonra, nasıl yeni üye kazanabiliriz diye düşündük. Düzenli etkinlikler yapmaya karar verdik. Taverna Diyar'da, ayda bir, pazar günleri öğleden sonra film gösterdik. İnsanlar gelmeye başladılar. Birlikte film izledik, çay içtik, sohbet ettik. Yeni bir oluşum başladı. Seba, Ahmet, Nurgül, Şükran, Nurkan o günlerden gelen üyelerimizdir. Yine aktif bir dernek haline geldik.

FilmFernsehFonds Bayern

Ali Mercimek derneğe yeniden girdiği günden itibaren, her yıl iki-üç kişi Antalya Film Festivali'ne gitmeye başladık. Bu çok faydalı oldu. Orada yönetmenlerle tanıştık, bağlantı kurduk.

2007 yılında, Bavyeralı film yapımcılarını destekleyen FilmFernsehFonds BAYERN (FFF Bayern)'nin, Antalya Film Festivali'nde, kendilerini Türk yapımcılarına tanıtmaları oldu. O gün Ali Mercimek, Seba ve ben de oradaydık. Türk ve Alman yapımcıları bir araya getirilirse, ortak yapımlar, kooperasyonlar olabilir; bu fırsatı yaratmak gerek diye düşündük. FFF Bayern ve Türk Kültür Bakanlığı yetkilileriyle görüştük. Önerimizi onayladılar ve 2008, 2009, 2010 yıllarında festival sırasında, iki FFF Bayern'in salonunda, biri de Bavaria Film Studios'ta olmak üzere üç büyük ve kapsamlı Türk Alman yapımcılar toplantısı düzenleyip, iki ülke yapımcılarının buluşmasını sağladık. Bu organizasyonda özellikle Elif Steinhardt çok aktifti.

Marriott Otel'in Müdürü Kayhan Kilit'i de burada anmak isterim. Bize çok büyük destek verdi. Partiler, basın toplantıları, konukları ağırlama... Daima daha büyük bir festival olsun diye istedi.

“... artık bizi de tanıyorlar.”

İnternet, işlerimizi çok kolaylaştırdı. Şimdi filmleri internet üzerinden seyrediyoruz. Facebook, WhatsApp’la iletişim çok kolay. Ayrıca, artık bizi de tanıyorlar. Bazı yönetmen ve yapımcılar arıyorlar, soruyorlar.

2014’te Hazım başkan seçildi. 2015 onun başkanlığında düzenlediğimiz ilk festivaldi. Her zaman derneğe gidip gelen vardı, ama Hazım’la birlikte, daha genç üyelerimiz olmaya başladı. Türkiye’deki duruma bağlı olarak, Türkiye’den daha farklı profiller gelmeye başladı. Özellikle bu yıl, çok aktif, çok angaje yeni üyelerimiz var. Hem sinemayı seven, hem de kendi alanlarında uzman kişiler. Bazı, ilk yıllardaki üyelerimiz gibi kültür-sanat dünyasından. Yapımız, ilk günleri andırıyor.

14 Aralık 2018